

(שמתבטאת גם בסיפור דהאכלת העופות), "ורחמיו על כל מעשיר"⁸.

ט"ו בשבט - ראש השנה לאילנות

ההכנה מ' שבט

א. עיקר ההכנה לט"ו בשבט מתחילה בעשירי בשבט ד' ימים לפניו⁹.

להחליט ב"ראש השנה"

ב. ראש השנה¹⁰ לאילן הוא זמן מסוגל ביותר לקבלת החלטות טובות (והתחלת קיומן תיכף ומיד) על כל השנה כולה להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני העבודה¹¹ הן בנוגע לעצמו והן לפעולה על הזולת¹².

ג. יש בכל אחד ואחת מישראל (האנשים והנשים והטף) כל פרטי הענינים ד"ארץ חטה ושעורה וגפן תאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש¹³, ו"בראש השנה לאילן" צריך להיות חידוש והוספה [להתחזק¹⁴] בכל עניני העבודה הנ"ל אצל כל אחד ואחת מישראל, כל חד לפום שיעורא דילי' [ראה לקמן אות יב]¹⁴.

לצמוח בעבודת ה' ומתוך תענוג

ד. מ"ראש השנה לאילן" - צריך כל אחד ואחת מישראל להוסיף באופן מחודש בכל הענינים השייכים ל"האדם עץ השדה" (א עבודה באופן של תענוג, שהוא מוסיף בעבודתו יותר מכפי המוכרח, ועד באופן של תענוג¹⁵).

ה. (ב) עבודה (תמידית¹⁶) באופן של צמיחה דנטיעה (דאילן דוקא¹⁷), שניתוסף לא רק בריבוי הכמות, אלא גם באיכות, ועד לאיכות חדשה [שלא בערך גם לגבי שלמות העבודה די' שבט¹⁸].

9) משיחת י"ד שבט תשמ"ט - התוועדות ע' 254: "כפי שמצינו בימי הסליחות שצריך להיות לא פחות מד' ימים ועד"ז בנוגע ל"ראש השנה לאילן". וראה משיחת ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשמ"ט - התוועדות ע' 276-7: "ולכן, ראש השנה לאילן", התחלת הצמיחה לכל השנה כולה, שייך לחודש שבט - שבט של יוסף, שאצלו מודגש ענין ההוספה והצמיחה... בדורנו זה נתגלה ענין נוסף בחודש שבט - שהעשירי שבו הוא יום ההילולא של כ"ק מ"ח נשיא דורנו, ששמו (הראשון) יוסף.

ובחמשה עשר שבו, שבו קיימא סיהרא באשלמותא, שנעשה מילוי ושלמות בכל עניני החודש, ובפרט בענינים המיוחדים שבו, העשירי יהי קודש" - ניתוסף מילוי ושלמות בכל עניני יום ההילולא יוסף שבדורנו, ועי"ז ניתוסף גם בפעולה ל"ראש השנה לאילן", התחלת הצמיחה, ענינו של יוסף - שנמשך בכל הדור ע"י נשיא הדור". עיני שם (ובהערות) בארוכה.

10) משיחת ט"ו בשבט תשמ"ח - התוועדות ע' 321: "ראש (לא רק תחלת) השנה" דייקא, היינו, שכולל ומשפיע חיות בכל השנה כולה, בדוגמת ה"ראש" הכולל את החיות דכל אברי הגוף ומנהיגם גם לאחר התפשטות והתלבשות החיות באברים".

11) וראה שיחת חמשה עשר שבט תשנ"ב - סה"ש ע' 329: "יש לנצל את הזמן ד"ראש השנה לאילן" כדי להתחזק ולהוסיף בכל עניני העבודה ד"ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש" הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לפעולה על הזולת".

12) משיחת ט"ו בשבט תשמ"ח שם.

13) "כמבואר בכ"מ פרטי הענינים בזה". עיין בארוכה בשיחת חמשה עשר שבט תשנ"ב - סה"ש ע' 322 ואילך. וש"פ בשלח ט"ו בשבט תש"נ - התוועדות ע' 256 ואילך.

14) "יא שבט וש"פ בשלח תשנ"ב - סה"ש ע' 320: "ראש השנה לאילן" קשור ושייך ל"האדם (אתם קרויין אדם, ע"ש אדמה לעליון) עץ השדה, ובפרט האילנות שנשתבחה בהם ארץ ששיבת נקראת ע"ש) ישראל", כי תהיו אתם ארץ חפץ", ויש בכל אחד וכו".

15) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תש"נ - התוועדות ע' 252, 262.

16) ראה משיחת ש"פ בשלח תשמ"ט - התוועדות ע' 274: "שלא לחשוב שמכיון שכבר פעלו ועשו עולם ומלואו", יכולים כבר לנוח או לטייל... אלא יש להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל רגע ורגע, באופן של צמיחה תמידית".

17) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תש"נ - התוועדות ע' 253: "כידוע שמעלת הצמיחה בנטיעת אילן היא באופן נעלה יותר (ועד לעילוי שבאין-ערך) מהצמיחה שבזריעת תבואה, כי, "בזריעה,

שבת שירה

התוועדות מתוך שמחה ושירה ביום ובמוצאי שבת שירה

א. להוסיף ולהשלים (מלשון שלמות) בכל הענינים השייכים ליום ההילולא, לימוד תורתו (ובאופן ד"עשרה שיושבים ועוסקים בתורה) והליכה בדרכיו ואורחותיו בהפצת המעיינות חוצה¹.

ב. [הנ"ל] כולל ובמיוחד המשך ההתוועדות דיום ההילולא, מתוך שמחה ושירה, כהוראה ונתינת-כח דיום השבת שבו נעשית השלימות דיום ההילולא - שבת שירה².

ג. התוועדות פעילות מתוך אהבת ישראל, ב"יום ההילולא ובשבת קודש לה"ה, שבת שירה³, ובמוצאי שבת⁴.

להזכיר ע"ד המנהג דנתינת "קאשע" להציפורים ולספר להילדים הסיפור דקריעת ים סוף כו'

ד. לא מצינו שכ"ק מו"ח אדמו"ר ינהוג בשבת שירה, כמו שקבע המהר"ל מפראג, "שאח"כ חילקו לילדים "קאשע" שיתנו לתרנגולים ולציפורים" (אף שסיפר ע"ד המנהג⁵) ובכל אופן יש לדבר ולהזכיר ע"ד מנהג זה⁷.

ה. אבל בודאי שיש לקבץ ילדי ישראל ולספר להם הסיפור דקריעת ים סוף, כולל גם שילדי ישראל קטפו פירות מהאילנות שצמחו בקרקע הים והאכילו את הציפורים והצטרפו לשירת בני ישראל, כהמנהג דהמהר"ל מפראג⁸.

ו. ובמיוחד - לנטוע בהם מדה טובה של רחמנות על בעלי חיים

וזאת למודעי שהליקוט כולל הן השיחות המוגהות והן השיחות הבלתי מוגהות (רשימת השומעים), מתשמ"ח ואילך, והוא על אחריות המלקט בלבד.

1) שיחת ש"פ בשלח תשנ"ב - סה"ש ע' 319.

2) שם ע' 20-319.

3) ראה שיחת ש"פ בשלח תשנ"ב - סה"ש ע' 308: "שעיקר העלי' דיום השבת ע"י השיר היא בשבת שירה, וממנו נמשך גם בשאר השבתות, ומזה מובן גם בוגע לעליות דיום ההילולא... ששיקדם ושלמותם (ביום השבת שקשור עם ענין השיר, ובפרט) בשבת שירה".

4) נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר מה"מ לשלוח לאנ"ש שיחיו בכל מרחבי תבל לקראת י"ד שבט, תשמ"ח, תשמ"ט, תשנ"ג, תשנ"א תשנ"ב. ועוד.

5) סה"ש תש"ב ע' 73.

6) ש"פ בשלח תשמ"ט - התוועדות ע' 270 הערה 118: "וי"ל מהטעמים לזה - מ"ש אדה"ז בשו"ע (או"ח סכ"ד ס"ח) "יש נוהגים לתת חטים לפני העופות בשבת שירה, ואין נכון שהרי אין מזונותיהם עליך", ובימינו אלו לא מצוי שיהיו תרנגולים וכיו"ב שמזונותיהם עליך (כפי שהי' רגיל בדורות שלפנ"ז בעיריות הקטנות)".

7) ש"פ בשלח שם ע' 275: "ובכל אופן, גם כשלא מקיימים מנהג הנ"ל (להאכיל העופות בשבת שירה, וכיו"ב) בפועל ממש (מאיזה סיבה שתהי') - יש לדבר ולהזכיר ע"ד מנהג זה, וי"ל, שזהו א' הטעמים שכ"ק מו"ח אדמו"ר דבר על זה, וצוה לפרסם בדפוס - כדי שילמדו זה מזמן לזמן, ובפרט בזמן המתאים לענין זה (מענינא דיומא), ככל שאר עניני התורה שלו, שנעשו חלק מתושב"פ". כפשוטו הנ"ל אינו קשר להמנהג שבספר המנהגים לאכול "קאשע" בשבת שירה. המר"ל

8) ש"פ בשלח תשמ"ט - התוועדות ע' 270 הערה 118.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט: www.moshiach.net/blind,or:www.iChossid.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ו. ענין עיקרי בנוגע לצמיחה - שבזה נכללת גם הפעולה על הזולת (מתחיל מבני ביתו והנמצאים בסביבתו), על ידי זה שנעשה "עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו" שממנו יצמח עוד אילן ועד שיצמחו הרבה אילנות¹⁹.

אכילת הפירות

ז. נוהגין להרבות בו במיני פירות של אילנות, (ובהדגשה כשחל בשבת²⁰) ובפרט מיני פירות שנשתבחה בהן ארץ ישראל²¹, (וע"פ המנהג גם חרובים²²) [שבכמה מקומות נעשה חלישות בזה מאיזה סיבה שתהי²³].

ח. לעורר את הילדים אודות קיום המנהג דאכילת מיני פירות²⁴ כולל גם - להסביר להם (בסגנון המובן להם) תוכן הענין ד"ראש השנה לאילן" צמיחה וגידול בכל עניני יהדות, תורה ומצוות, להיות אילנות עושי פירות טובים²⁵.

התועדות

ט. יש לעורר אודות עריכת התועדות בכל מקום ומקום [האפשרי²⁶] גם בחמשה עשר בשבט -] נוסף על המשך ההתועדות דיום ההילולא בכדי להשלים (בזה), הן בפשטות השלמת החסרון, והן מלשון שלימות²⁷.

י. [בתשמ"ח "שנת הקהל" אמר] כדי שיהי ב"רוב עם" הכי אפשרי - יש לבחור את הזמן הכי מתאים בכל מקום ומקום לפי ענינו: לאחר מנחה דערב חמשה עשר בשבט, בחמשה עשר בשבט עצמו²⁸.

יא. [וכן] בימים שלאחריו, עד ליום הש"ק, השבת דמתן-תורה (ומה טוב - בכל א' מזמנים הנ"ל, במקומות שונים וכו')²⁹.

יב. בודאי ינצלו ההתועדות ד"ראש השנה לאילן" כדי לבאר ולעורר ע"ד ההוספה והחידוש בעניני העבודה הנ"ל (דשבעת המינים) [גם לטף (ועאכו"כ בני ה' ד' ג' שנים וכיו"ב)³⁰] [ראה לעיל אות ג]²⁷.

יג. ובמיוחד לעורר התשוקה והגעגועים ועד לרגש השמחה בגלל הידיעה שתיכף ומיד נכנסים לארץ ישראל, לאכול מפרי' ולשבוץ מטובה, ולקיים כל המצוות התלויות בה בתכלית השלימות²⁷.

יד. בשנה זו [תש"נ³¹] מציעים, [ש]ביום חמשה עשר בשבט יעשו התועדות כללית (או עכ"פ ברוב עם) בכל מקום ומקום, ועאכו"כ באה"ק - שיתאספו ברוב עם מתושבי המקום (עיר או שכונה וכיו"ב), ויקיימו שם גם ברבים המנהגים של חמשה עשר בשבט - אכילת פירות וכיו"ב (נוסף לזה שכל אחד עושה בביתו הפרטי, באווירה ביתית)³².

טו. [כמובן] בהזדמנות זו ידברו וילמדו דברי תורה ובפרט בהתאם לדברי חז"ל שה'אדם עץ השדה" קאי על תלמיד חכם, ושבעת המינים שבהן נשתבחו ארץ ישראל נמשלים בחז"ל לתורה³².

טז. [וגם] להוסיף קבלת החלטות טובות בכל עניני תורה ומצוות, ובכלל - שאצל כאו"א יראו בגלוי כמו שהוא "האדם עץ השדה", עץ שצומח וגדל בכל הענינים דתורה ויהדות, ואילן עושה פרי - "מאי פירי מצוות", פירותיהם של צדיקים מעשים טובים³².

28) משיחת ש"פ בשלח תשמ"ח - התועדות ע' 309: "יש לנצל יום סגולה זה - להקהיל האנשים והנשים והטף" כדי להוסיף עוד יותר בכל עניני תורה ומצוות, כולל ובמיוחד - הוספה ושלימות בהליכה בדרכי ואורחותיו של בעל ההילולא, החל מהענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל, נתינת צדקה וכו', כנ"ל בארוכה. וכדי שיהי "ברוב עם" וכיו"ב.

30) ראה משיחת ש"פ בשלח תש"ב - שיחות קודש ע' 1-600: "ובהתועדות אלו יבארו ויסבירו, שכל שבעת המינים ד"ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש" ישנם ב"ארץ חפץ" דכאו"א מישראל, שבעה ענינים ואופנים בעבודה. וע"ד הרגיל יש לכל אחד זמנים קבועים. אלא שבכוחו של יהודי להתעלות למעלה מכל מדידה והגבלה, שאז הוא כולל בבת אחת ובגלוי את כל שבעת המינים! ועל"י נעלית זו יכולה (וצריכה) להיות גם כפי שיהודי נמצא למטה בימות החול כמודגש בכך שט"ו בשבט הוא יום חול... זוהי ההוראה שיש להסביר לכאו"א - שגם באם עתה, הוא רואה בגלוי רק אחד משבעת המינים, עליו לדעת שיש לו "אוצר" נפלא הכולל את כל שבעת המינים. ואם כן, הרי חבל על אוצר יקר שכזה... שכן, על"י השתדלות ויגיעה קצת יכול כאו"א מישראל לגלות את כל שבעת המינים גם יחד, עד ל"דבש", הרומז על סודות התורה, כנ"ל. וענין זה ניתן להסבירו לכאו"א, גם לטף (ועאכו"כ בני ה' ד' ג' שנים וכיו"ב), שגם הם בכוחם להבין שיש להם את האוצר האמור, וממילא צריכים הם להשתמש בכולו³¹.

31) משיחת ש"פ בא תשמ"ט - התועדות ע' 225: בין הענינים החדשים שאפשר לעשות בהתאם להתחלת ארבעים שנה מההילולא: בשבת הבאה (לאחרי יום ההילולא) הוא חמשה עשר בשבט, ראש השנה לאילנות. ידועים מנהגי ישראל הקשורים ביום זה. החל מהמנהג הכי נפוץ: "נוהגין להרבות בו מיני פירות של אילנות", ובפרט מיני פירות שנשתבחה בהן ארץ ישראל [גפן תאנה ורימון גו' זית שמן ודבש]. [ועד"ז עוד מנהגים (בחוג) ישראל - נהרא נהרא ופושטי]. אבל בכלל אין הדגשה לקיים את המנהג דאכילת פירות דוקא **ברבים**. על פי רוב אוכלים הפירות כל אחד בפני עצמו, בבית, ביחד עם בני ביתו בתוך הסעודה וכיו"ב. משא"כ בשנה זו - כיון שט"ו בשבט חל ביום השבת, השבת הראשונה לאחר התחלת שנת הארבעים מההילולא - מציעים, ובבקשה שיפרסמו בכל מקום ומקום: ביום חמשה וכו'.

32) משיחת ש"פ בא תשמ"ט - התועדות ע' 225.

התבואה הצומח הוא ממהות הזרע רק שהוא בריבוי, שזרע סאה וע"ז צומח כמה כורים . . משא"כ הנטיעה, שהצמיחה משובח לאין שיעור על הנטיעה, שנוטעין גרעין או ענף, ומוציא אילן עם פירות משובחים כו", היינו שהצמיחה באילן היא (נוסף על הריבוי בכמות) גם באיכות חדשה. ודוגמתו באילן שבעבודת האדם כו". וראה גם שם ע' 262.

18) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשמ"ט - התועדות ע' 269.

19) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תש"נ - התועדות ע' 262: "עפ"ז יש לבאר הלשון הרגיל בכמה מקומות "ראש השנה לאילנות", לשון רבים (א"ע) שלשון המשנה הוא "ראש השנה לאילן" לשון יחיד) - דכיון שהתחלת העבודה היא בהענין ד"ואהבת לרעך כמוך" כאמירת כאו"א מישראל בהתחלת היום קודם התפלה "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך" ורק לאחר"ז מתחיל עבודת עצמו בתפלה, שהתחלת עבודתו היא באופן של "אילנות", לשון רבים.

וראה ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשמ"ט - התועדות ע' 269: "והוראה מיוחדת בנוגע לאלו שזכו להיות שלוחים ושלוחי שלוחים דל"ק אדמ"ר נשיא דורנו שלוחו של הקב"ה (. .) - שבהמשך ליום ההילולא ושלימותו בש"ק שלאחריו בחמשה עשר בשבט ראש השנה לאילן, יוסיפו בענין השליחות ע"י מינוי שליח נוסף - "שליח עושה שליח", אפילו מאה שלוחים.

20) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תש"נ הערה 40 - התועדות ע' 254: "ולהעיר שט"ו בשבט שחל בשבת מודגש יותר המנהג "להרבות במיני פירות של אילנות" - כיון שבלאה"כ יש להשתדל "להשלים מאה ברכות מן הפירות . . חוזר ואוכל מעט מפרי זה ומברך לפניו ולאחריו כו' (רמב"ם הל' תפלה פ"ז ה"ז-ו. שו"ע אדה"ט א"ח רסמ"ו).

21) משיחת ט"ו בשבט תשמ"ח - התועדות ע' 322. ועוד. ובהערה שם: "ויש נוהגים (ובפרט אצל הספרדים) לומר לקוטים מתנ"ך זוהר כו' המדגישים העילוי דפירות האילן".

22) ש"פ בשלח תש"א - התועדות ע' 222: "שיהודים בכל מקום שהם, יקיימו - ובתוספת הדגשה וחזוק - את המנהג... ולהעיר ש"ע" המנהג אוכלים בט"ו בשבט (גם) חרובים. שלזה שייכות מיוחדת עם ניסים - כמו שהגמ' מספרת בנוגע לרבי חנינא בן דוסא שהסתפק בקב חרובין **מערב שבת לערב שבת**, ובהמשך לזה מסופר שהוא ה' **מלומד בניסים**".

23) ש"פ בשלח תש"א - התועדות ע' 222: "שע"ז מחזקים הקשר עם ארץ ישראל "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", וניתוסף עוד יותר בניסים שהקב"ה עושה ליהודים".

וראה שיחת ט"ו בשבט - בעת ה"יחידות" תש"א - התועדות ע' 243: "יש להזכיר ולעורר עוה"פ ע"ד קיום מנהג ישראל לטעום ולאכול פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל במשך המעתי-לעת דחמשה עשר בשבט, ראש השנה לאילנות".

וראה שיחת פ"ז שבת תש"ב - בעת ה"יחידות" - שיחות קודש ע' 621: "...ובפרט לאחר האכילה מהפירות האמורים - במוחשי וכל המוסיפים בזה - תבא עליהם ברכה, שכן, בינתיים מברכים עוד ברכה על הפרי, וממילא, תבא עליהם ברכה והמשכה מכל הענינים האמורים".

24) "ובפרט פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל".

25) משיחת ש"פ בשלח תשמ"ט - התועדות ע' 270.

26) ראה משיחת ש"פ בשלח תש"ב - שיחות קודש ע' 600: "...סידור התועדות בכל מקום האפשרי -] נוסף על המשך ההתועדות דיום ההילולא וכו'".

27) ל"א שבת וש"פ בשלח תש"ב - סה"ש ע' 320.

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת הרה"ח התמים ר' יצחק אלתן הלוי הי"ד ב"ר יהודא לייב ע"ה שגלוב

שנאסר לרגלי מסירות נפשו בעד החזקת היהדות ביום ד' תשרי ה'תרח"צ ונרצח במאסרו ביום כ"ה טבת ה'תרח"צ וזוגתו הרבנית בעלת מסירת

נפש וכו' מרת מאריאשא בת הרה"ח וכו' ר' בן-ציון ע"ה שגלוב (גארעליק) נלב"ע בשיבה טובה ביום כ"ף טבת ה'תשס"ז ת. נ. צ. ב. ה.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד